r900
v.3

LBI
140310

Harnack

3:21

L: Seligmann sf.

138

המאסף
לשתי תקופות האחרונות
משנת
התקמו

Nebst einer deutschen Zugabe
1 Bogen.

Königsberg, 1786.
gedruckt bey Daniel Christoph Kanter,
Königl. Preuß. Hofbuchdrucker.

לוח

הטעות תסד נכלו בכסס דפים התחרוים מהמוקף
לסנה הוות .

ניסן

עמוד	שורה		קרא
קכד	סו	אן שן	לוכן
קכו	ט	כל	על
—	—	ונעזוק	ותזעק
קכח	יד	שערנוס	שערם

אייר

קלו	נ	יעומק	יעותד
קלט	לו	כיכת	כוכת

סיון

עשה המסדר בפימני הדפים , וצ"ל תחת סימן קס"ב עד
סי' קע"ו , קמ"ו עד ק"ס . ומבקשים לנחנו
מהקורא להגיה זה תוך ספרו, כי נגיע לזה העכתביש
לאחרי סימני מספר היסר .

קסג (קנו)	יח	מזלות	מזלוח
קצג (קנו)	כו	מתרומס	תתרומס

אב

קפה	יג	כוח	שם

לוח

מכל השירים והמפתכים הבאים נכתך השני מהמוקף לשפה
הוות עם שמות המחברים .

שיר על מדם החכת	עמוד קיג	אפריס לונאטו	
דעיוכי לים בעלות שחר	קיח	יוסף בר"פ בר"ן	

משלי

ה מ א ס ף

לחדש ניסן תקמ"ו

א

שירים

שיר על חדש החכיב כעתק משירי המשורר הלימני מעטעז"טאזיא משורר הקיסר יר"ה, ע"י הרופא החכם המשורר מוסר"ר אפרים לוצאטו היושב כעת בלאכדן.

הֵן הָאָבִיב הִגִּיעָה
בִּיפִי צַלְמָה פּוֹרַחַת׃
הֵן רוּחַ חֵן וַנַחַת
בַּנְּצָנִים צָחָקָה׃

עָלִים לַעֲצִים שָׁבוּ׃
שָׁב הֶחָצִיר לָאָחוּ׃

אַךְ כִּלְיוֹתַי לֹא נָחוּ ,
שַׁלְוַת לִבִּי דָּחָקְרָ .

***

בְּשִׁבְיב אִשּׁוּ הַשֶּׁמֶשׁ
בָּהָר יִמְסָה הַקֶּרַח ,
חֲמִמַּת כָּל־צִיץ וָפָרַח
סָבִיב סָבִיב יַצְמִיחַ .

***

נָהָר , כִּי אֶל הָעֵבֶר
בַּלַאט מֵימָיו יְנַהֲגוּ
עִם שִׁקּוּיָיו נָמַקּוּ
אֶת הַשָּׂפָה יַפְרִיחַ

***

אֱלֹהִים , אֲלוֹנֵי זוֹקֵן ,
כִּי בַמּוֹרַד שָׂרְשָׁמוּ ,
קֶרַח כִּי אָז בְּסָמוּ
מִפְאֹרוֹתָם יִפְלוּ .

***

שָׁדוֹת יִשְׂאוּ לָאֵלֶּף ׃
צִיצִים הֵנָּה וָהֵנָּה ,
עָלֵימוֹ לֹא עַד הֵנָּה ,
אֶת הָאֵתִים הֵטִילוּ ׃

***

וְדֹרוֹר אַף הִיא מֵעַתָּה ;
אֶל קֵן אָהוּב מְקֻדָּם
בָּאָה מֵאֶרֶץ קֶדֶם ,
אָרְחוֹת יַמִּים עָבָרָה ׃

***

וּבְעוֹד תָּחִישׁ הָאֵבֶר ;
פֶּה הַנָּטוּי לֹא תֵרָא ;
הָלוֹךְ אֶל מוּל אִישׁ פֶּרָא ,
בִּמְצוּדָתוֹ נֶעְצָרָה ׃

***

גַּם הָרֹעָה אֹהֲבָתִי ,
בָּרָה וְיֶפֶת הָעַיִן ,

וַתָּרֶן אֶל הָעַיִן ,
וַתִּיטַּב אֶת הַשַּׁעַר .

בחוץ יֵצֵא הָעֵדֶר
לִרְעוֹת מֵיטַב כָּל־שִׂיחַ ;
בַּיִת הַחוֹל עָנִיחַ ,
הַהֹלֵךְ אֶת הַשַּׁעַר .

גם הַדָּוָה רַב שַׁיִט ,
כִּי שָׁב לִמְחוֹז הַחֶפֶץ
כִּצְחוֹק יָרֹם וָנָפֶץ ,
וַיִּבָּהֵל וַיַּצַּף .

כְּרָאוֹת גַּלִּים יִשְׁתּוֹקְקוּ ,
טוֹב לֵב יִפְרוֹשׁ הַדָּגֶל ,
אַדִּיר עָבִין הָרֹגֶל ,
לֹא עוֹד יִזְכּוֹר הַזַּעַף .

וְאַתְּ, רָחֵל! תִּבְלָאִי
מִמֶּנִּי עֲזֹרֶת רָנַע
כְּמְעַט כִּי זֹאת הַנָּגַע
אָשָׂם לֹא הִיא אֵלַיִךְ?

***

רַק אִם חָפְשִׁי אָשׁוּבָה,
כִּי כָל־מוֹטָה אַשְׁלִיכָה,
לֹא עוֹד שֵׁנִית אוֹלִיכָה
הֶרֶגֶל בִּכְבָלַיִךְ.

***

חָגוֹר מִצְנֶפֶת יֶרֶק,
לָתֵת לִשְׁמֵךְ תִּפְאֶרֶת,
הִנֵּה בִּיקַר אַדֶּרֶת
חַבְלֵי זָהָב הִבִּיתִי.

***

עַתָּה אִם אַתְּ אֲנוּשָׁה,
הוֹאַלְתִּי כִּי הַזַּעַם

נָקָם יִלְמַד הַפַּעַם ,
כִּי בוּז עָבְרִי קִנֵּאתִי .

* * *

הָהּ לֹא ! טוֹבִי תִּסְלַחִי
אֶת רֹב שִׂיחִי עַד הֲנָה ;
וּתְלוֹנוֹתַי הֵן הֵנָּה
אוֹת כִּי חָשְׁקִי בַּל תֵּלָה .

* * *

תְּבוּנִי , אִם תּוֹאִילִי ,
תִּרְצִינִי , אִם תִּבְסוֹפִי ,
תַּחְמְלִי , אוֹ תִּקְצוֹפִי ,
חוֹתָם לִבִּי אַתְּ סֶלָה .

ב
מכתבים

רעיוני איש בעלות השחר .

החושך לא יכסה עוד אֹרן , ערפל וקדרות כמוהו ,
בטחר עלה ויפח רוח מייס בלוף כל , לין עוד
תנומה על עפעף ושינה על פנים , הקילו כל חיתו כיער ,
ושוף הסמים עוד קנו , סוכני בך בין נחלים ותפת תומר
זמירות

זמירות יתנו, עדרי צאן יבקשו מרעה; ואיל יתקפץ על הגבעות, גם תריס יסתר, דוב יכסם וכפיר יתן קולו; ממעונתם יצאו לבקש טרף ולמצוא לכל לנפשם. לך לכבי רחוק מתשוקות קריה, והמון עיר (כי מה חפצי בם בטוכם ובגלוכם? ומה יפעי כי תהיה כאחד מיושביהם? הקריה היא מוסד הגאוה, בה תעוז הקנאה, תמשול הרמיה; ויושביה מקירי טוב; זהב ימלאו אוצרותיהם, ובתיהם כסף, יתספו כחול פז, וכחומר חוצות כתם; לך גם לא ירימו קרנם, גם לא יתגאו, תחוה לא ידעו ותהבת חיש נעלמה מהם, אם לבצע כסף, ברית רעים תכזה, ועבותות התכבה תתו כשבריו, חיש תת דעתו עקוב יעקוב, יגזלו לך ירגלו, יעשיכו לך ידברו שקר. תמתם בתילם, תכזה עשרם, וייטב לי מלוכותי מחלמכותיהם, (אהלי מהיכלי אוכנ) הבוקר אור ואכלי קן מזבתי, שמח וטוב לב הלכתי על השדה, מה מתוק ריח הדודאים! ומה נעים לרחות בפרוח השושכה! על נחות דשא תשב ושיבי טולכים ותריס כל הכבר. השמימה תכיט, מה גלוי תתרם! מה מאד נדלו! תרכם ורחבם מי ינידם? תרהה ועיבי לא תכילם: על הארץ תעים פני, והכה חיות זרמש תין מספר, כל חיש ימצא מחיה לנפשו, כלם מליאי שמן וגיל; זאת התבוננתי ואחרי שוט מחשבותי, ואמר: לך ה" תלחים הוא יוצר כל היצורים הכל יכול את כל ברא ועשה, תכן שמים בחכמה, יסד ארץ על עמודיה, מוניח במספר כל נפש הכבשים וסופר החול על שפת הים; מה טוב להדם כי יכן תלה, כי יתחכם לידע את סורתו להתבונן את מעשיו ולחקור כל פלאי הטבע! — דעו גדיכי וקניכי עם! היושבים בטירות ובהכלים שוכבים על מטות שן עד מני היום בחיק רעיתיהם, מלובשים בגדי שש וארגמן, אוכלים מעדני מלכים ויין קנה למחכלם, שותים יין מזרקים בכל מיני מרקחים ובשמים כמיס, מכלים ימיהם בשחוק ובלמוק, בל היום דודים יבקשו ואחרי התבה ירדפו, דעו! כי עוד לא ידעתם את הטוב, שוב ושמל כל תעשונותיכם אין שמחה בשמחת חיש מתקר ומתבוזן, שמח לדעת, גם יומצ די רוות נפשו, הוא לבדיו ישחק זבקצין עם יתקלם, כי המה רעים ימיהם, דחבה תשחה לותם וכעם תלקם, גם המה בנושים ומוכים, כל חלי וכל מדוה עליהם יתאברו; והוא חפצי מדשנה, ברית בל העם, זכאה לא ידע, מנת תלקו טוכה בארץ וגורלו נעים. פה תשב מסתומים ושומע קול התור, מנגד לי בני היוכה הגה יהגו, משיקות בכנפיהם ומוסקות תשה אל מחותה, שם בין עפאים,

העוף

העוף בסיר ימלח פיהו , יתן תודות לאל , ויזמר
לאלוהיו — — לכה נא ידידי ! ושר לי בסיריך , אוהב
אכבי אף בניבותיך מבניבות כבל וחליל — למה תדום תחריש
פתאום ? למה תכומן חיתו כיער ? למה נודד אתה ,
יונתי ! תחביא בנקיק הסלע ? מה רחיתי ? גם אכבי חרד
ולבבי ירגז , השמים התקדרו בעבים , גשם וברד נפלו ,
אין כח בעמי ונוע אתנועעה , השמים האירו , קולות
רעדים וקול רעם אשמע , אהה ! כי נדמתי , אנה אברח ?
הלבה בוערת , תחיל האדן , והאדמה תחת תרגז , אהה !
כי אפס כחי ונפשי כדוגג נמוגה חרדה גדולה אחזתני , על
פני כפלתי ואדום • פתאום נח רוח קדים ויפיץ ענני תוכך ,
קול הרעם לא נשמע עוד וברקים לא אמרו הנני , שקטה כל
האדן בהמות וחיות פצחו רנה לקראת כח השמש ויאמרו אל
הוד ומונה האדמה , הנותנת מן ואסד במתק מחורה ; אף
אכבי קצתי מחלומי , וכעונר על יס עת יבהוס בעברתו , ויהמו
ויתנעשו מימיו , יאמרו נליו והאכיה פעם עד למרוס תגיע
ועל מפלגי עב תתבשל ופעם ממרוס במצולות יס תפול ועד
מתחת לאדן מסלבת , יפעק ויליל החיש ובצרת נפשו מר יבכה ,
עד כי יסתום היס מנהמו ואדל הפחד ורוגז אין , ילך בשוס
אל ארצו ויבא אל מקוו מבנו , ישמח כי ירחה ארץ חדשה
ושמים חדשים יביט : כן קמתי גם אכבי ואראה כל הכבר
מתפככת לגן אלהים , האדן המיחלת לגשם רותה את צמחוה
והאדמה צמחה תצניח ונחות דשא לבשו כל ירק כל עשב ,
זאת רחיתי וגיל במלאתי אך עיף ויגע הייתי , עוד לא אכלתי
מחומה ומחוס השמש אכבי אמה צמא ; עתה ידעתיך ה" מלכי
וקדושי ! מה רבו חסדיך ! מה גדלו טובותיך אשר עשית
לבבי האדם ! קטונתי מלתן תודות לך ומלהלל לשמיך ; הרוח
נשב אלי פרי בחמד למראה , טעמתיה והנה גם היא טוב
למאכל • מה נעמות פריי ! מה מתקת לחכי ! החזקת
ותאמץ אותי , כתת לא בנפשי ועצמותי חלצת , בני אדם !
אם תאבו תלמדו לדעת את ה" השכילו את טובו וחסדו אשר
כל יום ויום בלי חסוך יעשה לבבי האדם , או בכל לבו תאהבו
אותו ותמיד תדבקו בו ; אך אל יסבל לבבכם לאמר מאותות
נוראות , ממלחמה ומרעש נדע את ה" , בהתפלץ אדבי
האדמה ועמודיה ירופפו , בהוס היס בתקפו ובנברתו , יסיס
אדץ פרי לשמחה וכרמל למלחה , או בפצות האדמה את פיה
תקיא מנבה בתוך ודבר ימית פתאם , וחלפים ימותו בלי מבין ,

ינועו כלי משיס, מלמה נכיר את יוצר האדמה ומלמי התבל, לך חויל יקטוב כזה ומסר תבונות ידבר כלמה, מס יחרד איש והוא ירא לכל תשיגיהו הרעה, בממון ילך, בלב רגז יכום לקול דממה דקה, עיניו תמיד המות יראו, יביט שאול מתחת, וכעלמו ממנו מזימות ותבוכה לא ידע, יפחד ולא ידע למה יפחד, יירא ותמיד בחושך ילך, כלכי מרדף וכחיל ידליק: הגיד יכום לנה ומכה; יסוד הדבר לא יבקש ואל תכליתו לא יבח, גם מס ידרוש ויקקור הדבר היטב ככללות הפחד, יירא לך אל יאהב את ה"; היאהב ילד את אביו אן את מורו אם תמיד בשוטים ייסרהו, תמיד עליו קצפו, ואפו בו יחרה, גם לא יתנו לו אות לאהבה ובטיקות ריע? גם את ה" לא נאהב אם לא נתבונן כי הוא אל טוב ואהבת ה' אוהב את בניו וכל יצוריו, ירוה לותם מדשן ביתו, ומטוב לותרו ימלא כפסם.

בני אדם! היש עוד בכם איש אשר יבקר בה" ויבוז בחלטיו? היש עוד בכם איש אשר בקשם עורף ובמצח נחושה יאמר אין אלהים בארץ ובורא התבל אין? דובר כזאת מסר שכל הוא ואין לו תבונות, לא התבונן חסדי ה" וצפלאותיו לא השכיל, בחושך ילך ובאפילה ימשם, כל ימי היותו על האדמה לא ראה אור, דרך טוב לא ידע ויאושם רקקה מנו. אם תבא עליו רעה או אם יחלה חלי וכפל למחשבה אוי לנפשו! מה רבו מכאוביו ועצומים נגעיו! כל ימי היותו על האדמה היו מחשבות לבו ותחבולות נפשו אך לאכול ולשתות לשמוח ולהתעגג, גם עתה על ערש דוי לא יקוה לרחות את ה" בארץ החיים ולא יחיל כי ירחם בגאותו, בכעס יגוע וברונו ישוב אל עפרו ונאבדה ממנו תקוה ותוחלת איך, כאבו לבוש וחליו רע עד כי יאסף אל אבדי מות והיה כלא היה; לא כן מות האיש היסר אשר יראים באלהים בסלו ונאמנה את אל רוחו יפתח ליום ברה ובמות יתקלס, נדקתו לפניו תלך ותסלול לו פוסילה לשמים, גם תחיל נפשו, בקבל ישריס ותמימים יאב וסס יסר ונדיק נכח עיניו, ורשע וחוטא רחקו מכם. אחי וריעי! יוסבי הארץ כלכם! המבקשים האמת וחפיצים בדעת שמעו לי! אם תרחו איש מעול ומרשיע תומר ה" אבורי הוא, מבן במות בדבר ובמגפה, ואוהב למוכיח וליסר; רחקו ממנו אל תנעו בו! כי הוא סרה ידבר וקרפות יניד פיהו, הוא יסיר אתכם מן הדרך הטוב ושקר ועמל יטיף לכם

לכם — — הוי ! לחיים הולך בדרכיו ושומע לתורתו ויבדק תלהיט מוסרו ויבזה את כורתו ; — — וה" בהיכל קדשו בכל זאת ירחם עליו כי לא לחיים הוא ויתקצף וכן מדם ויתרצו, לא יסגיריהו ביד המות גם לא אל שחול יורידיהו אף לא יגליכיהו במחשכות, אך יפלח חלציו לכסיס אשר דברו בפיהם, המה יורו לותו הדרך הטוב ויסירו ממנו תהפוכות לבו, יספכו עליו רומס עדי יביאוהו אל תרן עיפתה, ומאפילה לאורה יוציאוהו.

יוסף ברי"ה ברין.

משלי הערב

פרק ב"

מדבר מעניבי מוסר.

אִם אֵין לָאִישׁ מוּסָר מַרְפֵּה כָּל צַעַר

לֹא יִרְאֶה אוֹר, סָגוּר יִהְיֶה הַשַּׁעַר ! —

מי אתה, אדם ! אשר תתגאה על חכמתך ? מדוע תתפאר במעלות אשר במחיר בכור קנית ?

* * *

ראשית חכמה לדעת עלת תדע, ואם חפצת עלת תחכם לחוקל בעיני אחרים, הסר ממך האולת, לחטוב את עצמך למכס.

* * *

בעלמה יפיפיה תעדי מלכות כבוד לעלת הנעע : כן גוהג במוסר השכל תעטרת חכמה.

* * *

דברי בי חכם ירימו גונה לאמת : יפלם מליו, על כן מעטותיו ישמו.

לא יבטח על דעתו ; אך יכלם עצת דעתו , וממנו יניע לו תועלת יותר .

* * *

יסיר חזקו מזמות תהלה בלא כחוה לו ; והוא לחרף לגלות את ערכו .

* * *

כציץ יגדיל היופי , כן מצל מוסרו נדקותיו יזהירו .

* * *

התבונן את חיי הכסיל : יעטה נחון , עיניו בכל נופות , יהלוך להרחות את עצמו , ויבקש תמיד להיות מופת לרבים .

* * *

ילך בקלות רוח : וכעזן בוז יביט על חלכה .

* * *

יעוז מצחו כנד מסרתיו , עדי הנדולים ממנו ישחקו על נחומו ועל חולתו .

דעת חולתו יבוז , לבד על דעתו ישען , על כן יבוש .

* * *

רעיון רוח , ומחשבות כוזב הסיתוהו לשמוח כאשר ישמע שמדברים ממנו , ולדבר מעצמו כל היום .

* * *

בתשוקה נמרצה , ישתף תהלת עצמו , ובחמריתו בחנף יסל נפשו .

חתימה בדף הסמוך .

גוד יפקד מקומם

ה
בשורת ספרים חדשים

ח ת י מ ה .

והשמחה הזאת — רחצית נרכת הטוב — תשטוף הלבבות כנחל עדנים ותסקה את נטיותיהם היקרות ותערש שורש לעשות פרי ולשאת ענף , לחדשיו יככר ! — וכמו כן יגדל התיעוד להרשעה , וכאשר ככיר ניעולה , ומלחמתה עם החכמה וחוקי הלבים , וכיר מאולתיו את עומק מוסר הרשעה וגלמוד מוזה להתעיבה ; וכאשר נסתכל בעין תיעוב את פעולות הרשעים וברקיק חברתם , אח"כ נסיג רגון מפעולות הנדיקים ונבקש חברתם ונסתדל בלבבינו להדמות להיהם , ועי"כ תנדיל ותפוזר הכרת ערך הטוב , כמו פסל מעשי ידי אמן מהיר , העומד מול פסל הנעשה מאמן הדיוט , הנה יגדל העונג בהסנת יופי הראשון ע"י כיעור השני , ונ"כ בזה תרד האהבה אל הראשון . — ואולם או פן התיקון שהוא בתוכחה היא נ"כ בתחילה מרה כלענה לנפש השומע , ע"כ מוכיח חכם יגהג כרופא מומחה שימתיק תוכחתו במליצה , ובאהבה מגולה יתעטף תוכחתו מקושרת ובאמרי נועם ונחת רוח ובשפה ברורה ובנעימה יפתח פיהו , לח כאותן רופאי אליל העוכיחים בשער בת רבים , ומחרפים ומנדפים ומלבינים פני מבירם ברבים , בקללות נפות והמוניות — או שמירחים ומפחידים את העם , ומטפים את לבבם ע"י שאומרים עוכשים נוזמאות כמו מיכוע הקבר ומלאכי ועם שולפי חרב לשחר לידיהם מברקי ברזל שוטים ועקרבים , אלה יפרקו בשרם , אלה שברם יחרוטו , אלה בתליט בחירי חוטמם , ואלה יקחו בציצית ראשיהם וכדומה לעונשים אכוריים שבדו על כל עבירה , ושים שבעה מדורי גיהנם ולכלם בשם יקראו כמו שמוכר על זה הענין ספר תפתה ערוך , כאלו החיש הזה עלה שמים , ובעיניו ראה המעשה הנורא , ואח"כ ירד להודיע לבכי אדם בפלאותיו אשר ראה , ומי פתי יסור הנה להחמין למכלות ושטות אשר יוליד הדמיון המשוגע או תאכולות מכמים בעיניהם להתעה את

לב ההמון להפחידם לו שכוונתם בזה לעשות לעצמם שם בארץ כאלו חפצם בחפצים כל הפעולות בל ידעו — ובזה לא יש תועלת כלל, כי הירקה והפחד לא יקים עומד רומם כ"ש לפי שעה, וכאשר יעבור רשמי זכרון העונש וחלף רוחו ואשם כבתחילה, כי לא יזכור עוד העונש ולא יעלה על רוחו, ולא יכנסו דבריו בלבבו להסתקע כ"ש לגור — ועוד כאשר ילמדהו הנסיון שהעונש אשר כפי דבר המוכיח רחוי לבוא על העבירה זו, שעבר עתה ולא בא, אז יאמר אך הבל כל דברי המוכיח, וכסיל לנכי שמעתיו וירחתי מפניו ועי"כ יבוז לפילו לשכל מילים, ויקשה לבו ויעז ערפו ואין לו תקנה אח"כ לגמור, ולא כן מעשה מוכיח חכם, כ"א ידרוש אחרי התקדון ויגלה ההפסד לו, ואח"כ יודיע תעלומות התרופה, במה שיוכל לתקן, ובכתיב הזה הלך המחקר הנוכחי בספרו זה, וקנה שם טוב לעצמו אשר העיר לבבו והתנדב אל המלאכה הגדולה בעין החיכוך ומי יתן ויוסיף לומן להוציא לאור את כל אשר בכתובים אתו מפני שהענין הזה גדול מסולא מאוד, ויש בו תועליות הרבה עד שכל מה שיכתוב מזה לא יהיה למותר, והשומע ישמע והחדל יחדל ודי לו בהגמול הזה שימלא לפילו רק לאחד שיטה לו לחוץ, לף שבלעדיו עוד שרידים אשר קורחים על החמת ועל הלדק, המה יכירו וידעו ערך מעלת חבורו, וירימו קרנו בכבוד.

ועתה לנוסף ידי לחוות דעת במהות החיבור ועיקרו, לעבור משער אל שער ולבוא בחשבון על כל נעלם.

שער אחד היה לוהב החכמה, ויעבור קול בכל ארץ מחשלתו, לאמור, מי האיש החכם ונבון דבר, יבוא ויעמוד לפני הסר, ואחרוחתו אחרוחת תמיד יותן לו מאתו כל ימי חייו. ויאספו אליו חכמים רבים, ויחפץ הסר בהם, וימתיק אתם סוד, בעת היות בא לפני הסר אחד הסריס הראשונים ושמו נועם, ויהי אתו ממתיק סוד בעדני נעימות המדומות, ויפתיהו להתחבר את התענוגים ולעזוב החכמה ויהות הסר לעצת נועם, ויצו לקבון את כל בעלי הנעימות ויעמדו לפניו, וימהר נועם לעשות כדבריו, ותדבק נפש הסר בכל תענוג וכל אשר שאלו עיניו לא מנע, ואת החכמה ודורשיה לא זכר ויסכתיה. ויהי מיום לכת הסר בעצת נועם, ויתקל, ומשון בשרו ירזה, עיניו החלו כהות, וידע הסר כי יד העשובה היתה בעוכרו, ויבקש מאשר עשה, וישלח ויקרא

ויקרא לחכמיו, לחמור חפצו כח רפואה ותעלה, לולי תוכלו הועיל. ויעצוהו הן לא למדנו מלאכת הרפואה, ומי זה יעיז רפואת לחיש נחלה והוא לא למד החכמה הלא ירצח את רעהו מבלי דעת. ויען הסר ח"כ לימוח רחו לולי ים בכם מי יודע ברפואת הנפש, כי ידעתיו לא תרופא נפשי מתחלואיה לף בשרי יסכון לבטח, ויעצוהו כיעצך כח ויהי חלהים עמך; יחרוש כח הסר מליצה להמדברי יען עמו עוז ותושיה במהות הנפש, ועתה חוסה וה" יצליח דרכך. ולא לחר הסר לשלוח חגרת תנוריה תלמר חסר הוח חת מתהפך כל ערם דוי, ותעזק בחבליה על נפשו כי סובבה, ותתיפח חכח רפח כח לה, והניע לו המעבה ממנו, סיפיק רנונו וימלח משחלותיו, ועל כן שלח לו חת ספרו ממנו ירחה וכן יעשה לתת מרפח לנפשו סובבה למען יהיה ערוכה ושמורה בכל, ויכנסו הדברים בלבבו לעשות פעולתו המקוה, שכל חת ידיו לחלקם בפרקים ושערים, חה תוכן עניניס.

שער א" פרק א" בו יבחר מספר חלקי הנפש ומספר הכחות חשר לכל חלק, ויבחר שכל תכונות הנפש קשורות זו וכלם זה לעומת זה עשה חלהים, וכמו שיש בגוף חיכיות ומזגים שונים, כן יש בנפש כחות שונות.

פרק ב" יבחר חמשת חלקי הנפש, וכחות כל חחד מהם.

— **ג"** יעיר חוזן לשמוע בלימודים שהשכל נחלק לשתים שהם עיוני ומעשה, והעיוני נחלק לתורכב ופשוט, והמעשה יחלק למלאכותי ומדותי ויבחר עניניס כתרוכה.

— **ד"** יבחר כחו ורחשית חוכו של השכל.

— **ה"** יבחר ההבדל שבין תכונה למדה.

— **ו"** שרחוי לחדם היסר להמליך הכח השכלי על כל כחותיו.

שער ב" פרק א" יבחר שכל המדות משתלשלות זו מזו, שכל מדה יש לה הפכה ויורה ההבדלים בין שמות הנרדפים חשר לקנין המדות.

— **ב"** יבחר קושי מציחות רחשית התכונה לכלם, ולחחר יגיעה רבה הכינה וגם מקרה שהיח הכחירה והחפץ הנחה מקנת טוב ורע.

ובכל חלה השערים שהקדיש, אם לבד כדמות הכנה
והצעה למה שיבוא לאחריו, ומיכאן והלאה יבאר
עצם גדרי המדות בריאותם וחלייתם ורפואתם.

שער ג' פרק א' יבאר ממשלת כחות הנפש בגידיה נסיוביה ונבליה.

שער ד' פרק א' יבאר מדות התקוה והתבדל בין כרדפיו.
— ב', ג', ד', ה' יבאר מדת הפחד והירלה
והתבדל שבין כרדפיו ורפואתם.

שער ה' פרק א', ב', ג' יבאר מדת הבטחון, ואיכותיו,
והפכו ייאוש ורפואתו.

שער ו' פרק א', ב', ג', ד' יבאר מדת ההסתפקות חלייה
ורפואתה.
— ה', ו' יבאר מדת העוכי והרחבה.

שער ז' פרק א', ב', ג' יבאר נדר ומהות השמחה אשר
פי שניים לה ברוחני וחומר.
— ד', ה', ו' יבאר מדת העצבות בריאותה
וחליה, והתבדל שבין כרדפיו.

שער ח' פרק א', ב' יבאר תכונות השחוק חלייה ורפואתה.
— ג' יתן את קולו בבכי לבאר חלייו ורפואתו.

שער ט' פרק א' עד יא יבאר מדת הלהבה והשכחה.

שער יא' פרק א', ב', ג' יבאר מדת התשוקה וגיעול.

שער יב' פרק א', ב', ג' יבאר מדת רחמים וזכורית.
ד' יבאר מדת ההתרגות.
ה' יבאר מדת התשובה.
ו' יבאר מדת הכעס והנקמה.

שער יג" פרק א", ב", ג", ד" יבאר מדת הכניעה והנפחון.

שער יד פרק א", ב", ג" יגיד גבולות העבוה ויבאר מרחות גנעי הגאוה.

בסוף הספר מביא עוד פרק ח" אשר יקרא בשם **מספר הנפש**, ובו יבאר מדעות להבין מהות נפש החדש והשארותה, ולאמתה במופתים נאמנים והיקשים שכליים, הלקוחים מספר שכתב כר דורינו החכם הפלוסוף החדוש כ"מורה מצא מדעסויא בזמתו לדורה בדרור החיים! והדברים שהביא כאן המה לבד דמות ודוגמת ממה שידבר בתרוכה בעלמות הספר אשר יצא לאור עולם לחלק שני מזה ספר המדות, והמחבר לא יוכל להתאפק, לגלות כסיפת נפשו על הזה, ומאוד כמה וכלה שערו ולבבו שימהר ויחיש מעשהו להוציא לדפוס, החלק השני הזה אשר יקר מאוד לכל משכיל.

החיבור הזה בכללו אין בו בפתל ועקש, זולתי שערבוב דבריו, ונטה עליו קו תוהו שבלל דרוש ומליצה קצלה ופלוספיא הכל בערבוביא, ולא הערין את מחשבותיו בשפת ברור לסדרם בסדר נכון, וגם לפעמים עוד המחבר לדבר נאות, כמו **מי שבקי בהשיה**, או וזה קרה תלונות **המקשים עצמם לדעת**, למה לא ביארה התורה השארות הנפש וכדומה לשונות מסורסות בדרך חידוד שאחנם אינם לכבוד, מפני שהקורא לותם כפי המובן בהשקפה ראשונה תתפעל בפשוטו — ויען וביען לב המבקר תמיס עמו, וכבוד המחבר גדול בעיניו מאוד, על כן ביותר יבקש מאתו שירגיל את עצמו לדבר בלשון נקיה ועל הסדר, ובפרט בחלק השני שאחנן לדפוס שדברים אשר ידבר צריכים להיות זכים וברורים כי לא דבר קל הוא לדבר על הנפש ומהותה, ולהשכיח שחון גלי המבוכות בעניו ההשארה, על כן ליותר הענין יבאר לעצמו שפה ברורה, עט סופר מהיר, כי נדק המליצה לענין יהלך ויסס לנאות פעמיו.

מ" — כ".